

«Izquierda Unida és un mort que no guanyarà batalles»

Un bon zoo d'epítets el defineixen: vell llop comunista, hàbil rabosot de la política i, ara, lleó de la unitat, la seua obsessió més immediata. Aspira a repetir les gestes del vell PCE i pensa que el pròxim congrés dels gerardistes no té objectius.

Ismael L. Belda

—**V**ostè és com Jesús i el PCE com el Llätzer. Fa poc deia que estava disposat a fer-se càrrec del «mort del PCE i ressuscitar-lo».

—En aquest país hi ha una força comunista dividida, desorganitzada.

I no hi ha cap Jesús que pugui dir a Llätzer que s'alce, sinó que hi ha molts Llätzers que volen alçar-se i que ho faran, perquè pensem que un partit comunista és necessari a Espanya, i que no és real tota una propaganda que s'ha fet que considera que el marxisme és mort. Els esdeveniments que estem vivint avui a nivell internacional, la crisi de la borsa, la crisi financera, la probable recessió que les seguirà, demostra que la crítica actual del capitalisme continua sent vigent.

—En tot cas, Llätzer ja no seria el que era...

—Evidentment. Ara ja no hi ha dictadura franquista a enderrocar.

—¿I es podria tornar a fer un partit amb esplendor?

—Sí. El desgast del PSOE, que ha demostrat practicar una política de centre-dreta en molts casos, és un factor que deixa lliure un espai molt important per al Partit Comunista. Però tornar a l'esplendor del passat dependrà molt de les decisions que, per exemple, prenga el congrés del PCE oficial, el qual pot facilitar el ressorgiment del partit si es pronuncia per la unitat, o retardar-lo durant molt de temps si hi posa traves.

—¿Què passarà després del XII Congrés, amb el PCE que vostè ano-

mena oficial i amb la seua modesta formació, el PTE-UC?

—Em pense que des d'un sector de la direcció hi ha la voluntat que aquest congrés estipule ja condicions difícilment acceptables per a la unitat. D'altra banda, sé que en la base del PCE hi ha un moviment molt important en favor de la unitat ara.

¿Què predominarà en aquest congrés? És difícil de preveure encara. En tot cas, hi ha una cita, que és la de les eleccions del 89. Si el PCE no hi va unit, i unit amb temps per fer-se fiable davant del vot favorable a aquesta unitat, pot seguir llanguint durant anys i no eixir de la crisi en què es troba.

—Però aquesta unitat no pot ser només un procés de voluntat. Caldrà un debat polític.

—Evidentment. I una acció comuna.

—¿Hi haurà aquest debat?

—N'hi ha d'haver. Estem proposant la creació de meses compostes per les tres famílies essencials de comunistes per fer aquest debat polític i ideològic sense cap condició prèvia. Un procés que permeta arribar a unes bases comunes on recolze el nou partit unificat.

—Això no obstant, tant vostè com Gerardo Iglesias han assenyalat que «la unitat dels comunistes és imparable».

—Tot i ser les mateixes paraules, no volen dir el mateix. Però sí, jo crec en això, crec que efectivament és un procés imparable. Però també pot retardar-se i fer molt de mal al projecte mateix.

—¿No ha tingut la sensació que el seu partit ha fet un bon servei al PSOE en les darreres eleccions? Ja sap, la desqualificació d'Izquierda Unida, les crí-

tiques del govern espanyol un tant suavitzades.

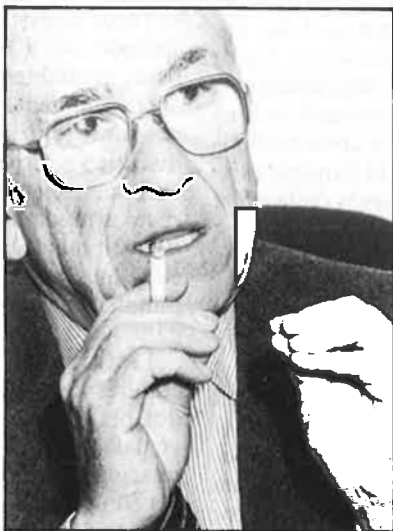
—Nosaltres no hem ajudat el PSOE. Ho hauríem fet si haguérem entrat en aquesta combinació, en la qual el partit s'eliminava i desapareixia. Izquierda Unida es desqualificava ella mateixa. Fer una coalició, naturalment contra el govern, amb carlistes, humanistes, Izquierda Republicana i el PASOC feia que, d'eixida, aquest projecte no fóra fiable. En realitat, ha sigut la política dels qui van pensar que el PCE havia perdut tota possibilitat de ser una força en la democràcia i van pensar que, barallant una fórmula més ambigua, menys clara, podien pesar novament en la nova societat. Considere que qui realment pot fer-ho és el PCE, basant-se en la seua tradició de lluita per la llibertat, un capital polític irrenunciable.

—¿Es poden concretar en alguna cosa els signes de bona voluntat que ha rebut de Gerardo Iglesias per a la unificació?

—En l'últim mes hem rebut missatges segons els quals Iglesias volia una entrevista. Vam respondre positivament, però a partir de l'última reunió del comitè central en la direcció del PCE s'ha produït una mena de paràlisi. Fins ara no hem aconseguit que es concrete la idea de trobar-nos i discutir.

—Diga'm la veritat. ¿Quin és el substrat polític dels últims esdeveniments en l'interior del PCE? ¿Què enfronta realment el dimittit Enrique Curiel amb l'encara secretari Gerardo Iglesias? Al carrer no s'entén massa...

—Els fenòmens que tenen lloc al si del PCE no són fàcils d'entendre des de l'exterior. Tot està molt interioritzat i amb claus no massa clares, ni tan sols per als mateixos militants. Curiel, amb la seua dimissió, ha volgut posar en relleu el problema de la unitat comunista, un problema que la direcció oficial anava eludint. Sabia que sense una projecció pública de les seues postures les coses continuarien estancades, sense eixida.

«La unitat comunista és un procés imparable».

—¿Pot, doncs, Curiel donar una embranzida a aquesta ansiada unió?

—Per descomptat. La seua actitud ha desfermat una dinàmica dins del PCE oficial en la qual la gent ja comença a parlar amb claredat. Però amb la suficient perquè tothom entenga els problemes.

—Nicolás Sartorius deia que CCOO hauria de ser la forja de la unitat comunista.

—El que ha dit Sartorius és que els dirigents comunistes de CCOO havien de donar una participació activa a l'estructuració d'Izquierda Unida. Però és molt important que CCOO quede al marge de les lluites internes. En el moment en què UGT està distanciant-se del PSOE i proclamant la seua autonomia com a sindicat, fóra una barbaritat que CCOO s'implicara en un projecte polític partidista que afectaria el seu futur d'una manera molt sèria. Significaria trencar Comissions.

—¿Hi ha una profunda crisi de les idees comunistes en l'actual PCE? ¿Naufraga en el pragmatisme, l'oportunisme o altres malalties clàssiques del marxisme?

—En el moviment comunista hi ha, en general, una crisi d'idees. Crisi que comença a superar-se. Afecta poderosament el PCE d'Iglesias i el PCPE d'Ignacio Gallego. Em sembla que l'únic sector que ha mantingut una posició innovadora, buscant enfocaments seriosos i nous als problemes d'avui és el nostre. La unificació dels comunistes en un partit que mire al segle XXI és tan decisiva que fa que els nostres camarades estiguen preparats per a una lluita llarga, no de tres dies ni mirant exclusivament la pròxima contesa electoral. En tot cas, la *perestroika* de Gorbatxev té la importància de plantejar la necessitat d'un pensament marxista nou, cosa que nosaltres proposàvem fa deu o dotze anys amb l'eurocomunisme.

—El problema, en tot cas, seria conformar un

programa polític clar i una nova orientació en l'estratègia comunista. Però també s'ha queixat de la falta de lluita interna pel poder.

—El problema, en efecte, és la lluita per un programa, per un projecte clar. La falta de lluita pel poder és una de les coses que m'han dit alguns dels camarades que hi ha en la direcció del PCE. Amb això el que denoten és que hi ha tanta debilitat interna, tanta crisi en el seu si, que ni tan sols no hi ha lluita pel poder. En general, als partits sempre hi ha aquesta lluita.

—¿I què passa? ¿Hi ha relaxament, rutina...?

—Hi ha desgana, passotisme i la idea que no val la pena lluitar per un poder que després no servirà per a res. És la conseqüència de la falta d'idees i de projectes clars en la direcció del PCE, d'aquest agafar-se al preu que siga a la fórmula d'IU, que ja ha demostrat a bastament la seua ineficàcia.

—¿Són curts els objectius de la direcció oficial?

—El gran problema és que no hi ha claredat d'objectius, que són completament difusos.

—I vostè, ¿qui triaria, Julio Anguita o Nico Sartorius?

CARLOS SERRANO

«El passotisme i la desgana són la conseqüència de la falta d'idees clares en la direcció del PCE».

—Confesse que, com a secretari general, no triaria cap dels dos.

—*¿Ni com a homes que puguen treure el partit de la crisi?*

—Cap dels dos.

—*¿Qui és doncs, el seu home en el PCE, el cabdill que podria impulsar-lo i reunificar-lo?*

—Hi ha dos homes que podrien ser-ne líders en el futur: Curiel i Adolfo Pinedo. Però n'hi ha molts que podrien ser-ho. No obstant això, en el pe-

del PSOE depèn de la nostra força, si som forts haurà de fer una política de canvi». En el tren del progrés això els converteix en fogoners permanents però mai en maquinistes. És a dir, el germà bovo del canvi...

—El Partit Comunista només pot dirigir la transformació de la societat. Ha de ser compartida amb altres forces, ja que el PC no és l'única que la vol. Això planteja la necessitat de crear una aliança cap al socialisme. Bloc que cal

dit que aquest és el darrer congrés del PSOE sense problemes, i jo hi estic d'acord. La diferenciació d'aquests dos partits dins del PSOE s'accentuarà i pot arribar a crear situacions semblants a les d'altres moments de la nostra història i d'altres partits socialistes.

—*¿Com troba el PSUC de Catalunya?*

—D'una gran atracció electoral. El PSUC ha sofert una crisi potser més profunda que la resta del PCE, ha quedat reduït a la mínima expressió. En les pròximes eleccions catalanes la probable polarització entre CiU i el PSOE accentuarà encara més la seua situació crítica. El seu futur depèn de la unitat comunista.

—*Sempre s'ha sentit espanyol cent per cent. ¿Sap que avui dia això està un tant depreciat? L'antiespanyolisme de les joves generacions catalanes, basques, gallegues no es pot obviar.*

—Sempre m'he sentit molt espanyol, entre altres coses perquè la major part de la meua vida he estat a l'exili. En tenia necessitat per a assegurar les arrels amb el meu país. Però si fóra nacionalista espanyol, seria antibasc o anticatalà. Mai no m'he sentit això. Sempre he simpatitzat amb les reivindicacions nacionals, però la solució de cafè per a tots, que fins ara sembla predominar, no és una bona eixida. Perquè hi ha nacions i regions, i no es pot tractar de la mateixa manera a tots. Una nació necessita un autogovern molt més gran.

—*Amb la constitució espanyola ha comentat que es podria arribar fins a una societat socialista.*

—Sí, sí.

—*L'exèrcit, però, encara serva una certa sentor a 18 de juliol, els ministeris continuen estant infestats de funcionaris franquistes i les autonomies són quasi un sàinet...*

—Amb la constitució es podria anar molt més lluny que no s'ha anat. Però encara hi ha una noció centralista molt gran en aquest país. Els aparells d'estat que vostè ha citat continuen associats a aquesta tradició dominadora. El problema és transformar aquesta situació i fer que la constitució s'aplique a fons. Per exemple, l'article 150 permet transferir a les autonomies competències i tasques de l'estat. També s'hi declara que la riquesa està supeditada a fins socials, que pot expropiar-se per raons d'una utilitat pública, que pot planificar-se l'autonomia, etc... Fa falta un poder que faça això. Amb un partit comunista fort podríem començar a reorientar tota aquesta base jurídica. □

CARLOS SERRANO

«IU encara pot arrossegar el seu cadàver per un quant temps».

ríode immediat, un partit reunificat hauria de tenir un liderat plural, col·legiat, fins que no es definesca una figura que pugua representar-nos a tots. Avui dia aquesta figura és inexistent.

—*Izquierda Unida és, al seu parer...*

—Un mort.

—*¿Un mort en quin estat, en hibernació, en descomposició...?*

—Diuen que el Cid va muntar el seu cavall després de mort i encara va guanyar batalles. IU no en guanyarà, però encara pot arrossegar el seu cadàver per un quant temps, dificultant el ressorgiment d'un autèntic partit comunista.

—*No té massa bon record de Ramon Tamames i de les seues fugaces aparicions...*

—Políticament, és una persona poc seriosa. Un cul de mal seure que té un ego massa fort. És l'únic líder d'esquerra que ha escrit un *Mein Kampf*, la seua novel·la *Elio*, on s'autodibuixa com el salvador d'Espanya. Demuestra una mentalitat que fa molt difícil que es fongu en un projecte col·lectiu.

—*Curiel deia que «la dretanització*

fer amb certs partits i grups i també amb el PSOE, si és que aconseguim canviar la seua política. No es tracta de posar-se darrere del PSOE, de ser la sardina que va al costat del tauró. Es tracta de tenir una política que penetre també en les seues files i que, si és possible, el faça apartar-se col·lectivament de la seua pràctica actual i que l'atragu cap a una política de canvi social.

—*¿Podria trencar-se o fraccionar-se el PSOE? ¿Creu en una situació que permetera als comunistes aprofitar-se del seu abdal militant, a l'estil del que vostè féu quan el 1936 formà les Joventuts Socialistes Unificades?*

—En el PSOE conviuen dos partits diferents. L'un és el partit dels Boyer, dels Solchaga, de la gent íntimament relacionada amb la classe social que té com a eix la banca. L'altre és el de Nicolás Redondo, el de la gent que ve de les empreses, de les fàbriques, dels més lligats a la tradició de classe del socialisme. No hi ha res que faça pensar que les contradiccions que entre ells ja han sorgit no es desenvoluparan i acabaran fent-se antagòniques. Ignacio Sotelo ha